

סדר אמירת קרבן תודה

מבעל חיי אדם

(נדפס בדחי אדם סוף ח"א לאחר כלל סט)

[הפרשת מעות לצדקה בשווי הקרבן]

ראוי ונכון שיפריש לצדקה, העשיר לפי עשרו, והדל כפי השגת ידו, שהרי כשהיה בית המקדש קיים, היה צריך להביא כבש או עז או עגל או פר או פרה, וא"כ לא מסתבר שע"י חורבן בית מקדשנו ירוית, שלא יהיה חוטא נשכר, ולכן יפריש כפי השגת ידו כפי שווי אחד מהבהמות הנזכרים ויחלק ללומדי תורה. ויזהר שלא יאמר המעות הללו יהיו לתודה, דא"כ אין להם תקנה בזמן הזה, אלא יאמר "הריני נותן זאת לצדקה, ויהי רצון שיהיה נחשב כאלו הקרבתי תודה". וכך עשיתי בשנת תקס"ד שנעשה לי הנס מחמת שריפת הפולווער.

[אמירת פרשת תודה]

ולפי שבזמן הזה אין לנו אלא שיח שפתותינו, ולכן תקנתי אז סדר הקרבת התודה, דהיינו תחלה אמרתי פרשת תודה דפרשת צו ופרשת שלמים בפרשת ויקרא:

וכך היתה עבודת התודה: (ואח"כ יאמר נוסח זה):

[הבאת הבהמה לקרבן]

מביא פר או פרה שהוא מבן שלשים יום עד בן שלש שנים, או כבש או עז מבן שלשים יום עד בן שנים עשר חודש, ואם נתעברה השנה נתעברה לו, או איל מבן שלשים יום עד בן עשרים וארבעה חודש.

נמצא יכול להביא פר או פרה, עגל או עגלה, או איל או רחל, גדי או גדיה, שעיר או שעירה. ואם הביא מיום שמיני, כשר (רמב"ם פ"א מהל' מעשה הקרבנות. ועיין שם בכסף משנה שכתב דבנדר ובנדבה מותר לכתחלה ביום שמיני). ומביא הבהמה לעזרה ומקדיש אותה שם.

[הכנת לחמי התודה]

וקודם שחיטה, היה מביא עשרים עשרון סולת וחצי לוג שמן. ועושה מעשרה עשרונים, עשר חלות חמץ. וכיצד מחמצן, מביא שאור כדי חימוץ ונותנו לתוך המדה, וממלא המדה. ומודד כל עשרון ועשרון בפני עצמו במדה של עשרון שהיה במקדש. ומן עשרה עשרונים הנשארים, עושה שלשים חלות של מצה. כל חלות שוות, עשר חלות מכל מין, עשר חלות מאפה תנור, ועשר חלות ריקים, ועשר חלות מורבכות.

כיצד היא המורבכת, חולטה ברותחין ואופה אותה מעט, ואחר כך קולה אותה ברביעית הלוג שמן על האלפס וכיוצא בו כדרך שקולין הסופגנין. וכיצד עושה החלות, בולל הסולת בשמינית הלוג שמן, ולש בפושרין ואופה. כיצד מעשה הרקיקין, לש את הסולת בפושרין, ומושחן בשמינית הלוג שמן אחר אפייתן.

[מצות הסמיכה]

ולאחר שקרמו כולם פניהם בתנור, סומך שתי ידיו על הקרבן ובכל כחו. ובשעת סמיכה אומר עליו דברי שבת, ונראה לי שהוא מזמור לתודה. והסמיכה תהיה בעזרה דוקא, בכל מקום בעזרה. ואם חבורת אנשים הביאו קרבן אחד בשותפות, כולן סומכין עליו בזה אחר זה ולא כולם בבת אחת.

[שחיטה וקבלת הדם]

ותיכף לסמיכה שחיטה. ולכתחלה שוחטין בסכין שהוא כלי שרת. ושוחט ישראל או כהן. וקבל הכהן הדם, במזרק שהוא כלי שרת, וצריך לקבל כל הדם. כיצד הוא עושה. אחוז הסימנים בידו ומוציאן עם הורידין לתוך המזרק ושוחט שנים או רוב שנים כדי שיקבל הדם כולו בכלי. ומגביה הסכין למעלה, כדי שלא ירד הדם מעליה, אלא מן הצואר. ודם שבסכין מקנחו בשפת המזרק. ובדיעבד אפילו לא קבל רק כדי הזיה, כשר. וצריך העובד שתהיה מחשבתו לשם הזבח ולשם בעליו בשעת זביחה ובשעת קבלת הדם ובשעת הולכת הדם ובשעת זריקה.

[הולכת זריקת הדם]

ואחר כך הוליך הדם למזבח, ולקח הכהן המזרק שבו הדם, וזורק ממנו במזרק שתי זריקות על שתי זויות המזבח באלכסון, מחצי המזבח ולמטה, על קרן מזרחית צפונית ועל קרן מערבית דרומית. ומכוין כשזורק הדם על הקרן שיהיה הדם מקיף על הזויות כמין גם, כדי שיהיה שתי מתנות שהן ארבע. ושירי הדם היה שופך על יסוד דרומי.

[הפשט העור]

ואחר כך מפשיט העור, והעור הוא לבעלים. כיצד הוא מפשיט, נוקבו מתוך ארכובו ותולה ומפשיט. ואם היה שור, מפשיטו בלי תליה.

[הוצאת אימורין]

ולאחר ההפשט מוציא האימורין, החלב שעל הקרב, ובכללו חלב שעל הקיבה וכל החלב שעל הקרב, ושתי כליות וחלב שעליהן עם החלב שעל הכסלים ויותרת הכבד ומעט מן הכבד עם היותרת, ובכשבים מוסיף גם האליה תמימה עם החוליות מן השדרה עד מקום הכליות, ונותן במגיס.

[הפרשת חזה ושוק]

ומנתח את הבשר ומפריש החזה והיא כל הרואה את הקרקע, למעלה עד הצואר, למטה עד הכרס. וחותר עמה שתי צלעות אילך ואילך. ומפריש שוק הימין, והוא שתי איברים מעורים זה בזה, דהיינו עצם אמצעי ועצם העליון המחובר לגוף.

[מצות התנופה]

ונותן החלבים על ידי הבעלים, וחזה ושוק למעלה, ושתי כליות ויותרת הכבד למעלה מהם, וארבע לחמים מן הארבעים חלות למעלה, וכהן מניח ידו תחת ידי בעלים, ומוליך ומביא מעלה ומוריד במזרחה של מזבח. ואם היה קרבן בשותפות, אחד מניף ברשות כולן.

[הקטרת האימורין ואכילת הבשר והחלות]

ואחר שמניפן מולח האימורין ומקטירן על גבי המזבח. והחזה והשוק וארבע חלות נאכל לכהנים לאחר הקטרת האימורין, ושאר הלחם עם שאר הבשר נאכל לבעלים.

(ואח"כ יאמר):

אלהינו ואלהי אבותינו, גלוי וידוע, שבזמן שבית המקדש היה קיים, כשנעשה נס לאדם, היה מביא תודתו ומקריב לפניך. ועכשיו שחרב בית המקדש, יהי רצון מלפניך שתהא אמירה זו חשובה ומרוצה לפניך כאלו הקרבנו לפניך קרבן תודה כהלכתה, כמו שנאמר, ונשלמה פרים שפתינו. ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו מלך רחמן שתשוב ותרם (עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבנהו מהרה ותגדל כבודו):